

VISIE OP IDENTITEIT

Prins Mauritschool

Update 31-1-2020

Inhoud

Inleiding	4
Onze Visie	5
Waar we voor staan	6
1) Bijzonder onderwijs en open toelatingsbeleid	6
2) De Reformatorische traditie	6
3) Christelijke identiteit in de breedte	8
4) Kinderen uit Reformatorische/christelijke gezinnen	9
5) Kinderen zonder christelijke achtergrond	10
Hoe het in de praktijk zichtbaar is	12
6) De principes van Gods koninkrijk	12
7) Spreken over geloofszaken	12
8) Persoonlijk geloof van de leerkrachten	13
9) Helderheid bij inschrijving	14
10) De Bijbelles en Bijbellezen	15
11) Kerkgeschiedenis	16
12) Vieringen	17
13) Het gebed	17
14) Zingen van psalmen, lofzangen, geestelijke liederen	18
Bijlage 1 Beginselverklaring Missie Nederland	19
Bijlage 2 Psalmenrooster	21
Bijlage 3 Godsdienstige achtergrond leerlingen	23

Inleiding

In dit document is verwoord wat de visie van de Prins Mauritschool is op christelijk onderwijs.

Het stuk is bedoeld om helderheid en duidelijkheid te scheppen op het gebied van de identiteit naar alle belanghebbenden: bestuurders, werknemers, ouders, betrokkenen bij de school en potentiële ouders die overwegen hun kind in te schrijven op de school.

In het eerste hoofdstuk is de visie samengevat weergegeven in 14 kernzinnen.

Het hoofdstuk daarna geeft nadere toelichting en verdere uitwerking op de eerste 5 kernzinnen. Daarin gaat het over de ambities die de school heeft op het gebied van identiteit. Waarin onderscheiden we ons als Reformatorische school? Wat is onze doelgroep?

Het laatste hoofdstuk is een beschrijving van de (gewenste en zichtbare) praktijk. Kernzinnen 6 t/m 14 worden hieruitgewerkt. Hoe wordt over geloofszaken gesproken? Wat verwachten we van leerkrachten? Wat is de motivatie achter de keuzes die we maken? Hoe bewaken en versterken we de identiteit?

In al ons denken moet de Bijbel, het Woord van God, leidend zijn. Daarom is bij ieder hoofdstuk en iedere paragraaf een tekst uit de Bijbel aangehaald die richting geeft aan het denken over het betreffende onderwerp.

In als ons werk weten we dat we afhankelijk zijn van Gods zegen. Daarom blijft gebed voor de school enorm belangrijk. Ik hoop van harte dat dit visiestuk mensen inspireert om te bidden voor de Prins Mauritschool, en vanuit geloof op allerlei manieren warm betrokken te zijn bij dit mooie werk.

Patrick Vogelaar

directeur

Onze Visie

Jezus Christus heeft, toen Hij voor het laatst aan Zijn discipelen verscheen, de volgende opdracht gegeven:

"Ga dan heen, onderwijs al de volken, hen dopend in de Naam vader en van de Zoon en van de Heilige Geest, hun lerend alles wat ik u geboden heb in acht te nemen" (Mattheus 28:19).

Vanuit deze roeping staan we op de Prins Mauritschool voor onderstaande ambities:

- 1) We verzorgen "bijzonder goed onderwijs" op een school met een open toelatingsbeleid
- 2) We zijn een Reformatorische School en staan daarmee in een stevige christelijke traditie
- 3) We willen een school zijn waar christenen uit allerlei kerken zich thuis voelen
- 4) We bieden, in aansluiting op de opvoeding thuis en in de kerken, verdieping en groei in het geloofsleven van kinderen uit Reformatorische / christelijke gezinnen
- 5) We brengen kinderen die van huis uit geen christelijke achtergrond hebben bewust in aanraking met de Bijbel en het evangelie van Jezus Christus

Deze ambities krijgen concreet gestalte door onderstaande praktijk:

- 6) Centraal in ons onderwijs staat de liefde tot God en tot de naaste. Het christelijk geloof is merkbaar en zichtbaar in alle vakken en de manier waarop met elkaar omgegaan wordt. De school is op die manier een "contrasterende gemeenschap"; een "mini-maatschappij" binnen de Nederlandse maatschappij.
- 7) We spreken met de kinderen over Gods liefde, zonde, genade, bekering en geloofsgroei als concrete realiteit in hun leven
- 8) Bij het benoemen van leerkrachten is persoonlijk geloof in Jezus Christus en het aanvaarden van de Bijbel als gezaghebbend Woord van God cruciaal
- 9) Bij de inschrijving van nieuwe leerlingen is de identiteit van de school altijd een belangrijk onderwerp van gesprek
- 10) We richten het onderwijs zodanig in dat het Bijbels onderwijs een vaste plek heeft op het rooster. Zowel het hanteren van een goede Bijbelvertaling als het begrijpelijk maken van de Bijbelse boodschap zijn daarbij belangrijk
- 11) We besteden aandacht aan de belangrijkste gebeurtenissen in de kerkgeschiedenis
- 12) We vieren op school de christelijke feestdagen en versterken de onderlinge gemeenschap in vieringen
- 13) We bidden voor de school als bestuur, leerkrachten en ouders. We helpen kinderen door hen te leren bidden
- 14) We zingen psalmen, lofzangen en geestelijke liederen. We zingen zowel traditionele als eigentijdse liederen

Waar we voor staan

1) Bijzonder onderwijs en open toelatingsbeleid

In de statuten van onze stichting staat:

“De Prins Mauritschool gaat uit van de stichting “Reformatorisch Onderwijs” te Delft en is daarmee het bevoegd gezag van de school. De grondslag van deze stichting is de Bijbel met de “Drie formulieren van Enigheid” zoals vastgesteld in de Nationale Synode van Dordrecht in de jaren 1618/1619.

Het doel van de stichting is het oprichten en in standhouden van Christelijke scholen te Delft op basis van bovengenoemde grondslag. Op de school wordt gebruik gemaakt van de (herziene) Statenvertaling en de psalmberijming van 1773”

Artikel 23 van de Nederlandse grondwet biedt scholen vrijheid om onderwijs te geven vanuit de eigen geloofsovertuiging. Op de Prins Mauritschool doen we dat vanuit de Reformatorische traditie. Tegelijk hanteren we een open toelatingsbeleid, waarmee we de school ook openstellen voor ouders en leerlingen met een andere levensovertuiging.

Op de Prins Mauritschool werken mensen die, naast het verzorgen van kwalitatief goed onderwijs, conform deze opdracht kinderen bekend willen maken met het evangelie van Jezus Christus, en kinderen willen leren wat het in de praktijk betekent om met Jezus Christus te leven. Het is ons verlangen dat ook in de nieuwe generaties jonge mensen God lief leren hebben met heel hun hart, verstand en kracht en dat de vrucht van de Heilige Geest zichtbaar wordt in hun leven. We verlangen ernaar dat kinderen tot hun bestemming komen. We streven naar open interactie tussen leerkracht en leerling. We verlangen naar een schoolgemeenschap waarin ruimte is om te groeien. We proberen het verlangen van leerlingen naar Christus te wekken door goede vragen aan hen te stellen, en vooral ook de leerlingen perspectief te bieden.

We zien kinderen als schepselen van God, geschapen met het doel in gemeenschap met God en de naaste te leven. Dit doel is echter verstoord door de zondeval. Door Gods genade is er, vanwege het sterven en de opstanding van Jezus Christus, herstel van deze verstoorde relatie tussen God en mens mogelijk gemaakt. We zijn ervan overtuigd dat dit alles de kern van ons bestaan raakt. Geloven in de Heere Jezus Christus is daarmee het allerbelangrijkst in iemands leven; ook in het leven van kinderen op de Prins Mauritschool.

2) De Reformatorische traditie

De Prins Mauritschool is opgericht met het doel Reformatorisch onderwijs te verzorgen. Zo staat het ook in de statuten. In 1994 was er een fusie met 2 andere Reformatorische scholen in Delft, de dr. Maarten Lutherschool en de Wilhelmus van Nassouweschool. Er lopen goede lijnen tussen de school en de Reformatorische kerken in Delft. Zo wordt het Psalmenrooster

van de school afgestemd met de kerken, verschijnen er soms stukjes over de school in de kerkbladen, worden kerkgebouwen gebruikt voor de vieringen van de school. Een deel van de ouders kiest dan ook heel bewust voor de Prins Mauritschool vanwege het Reformatorische karakter. De "roots" van de school liggen volop in de Reformatorische traditie en dat willen we graag zo houden.

In de Bijbel wordt gesproken over het wortelen, funderen van het geloof en de liefde, en dat Gods liefde niet ten volle te begrijpen is zonder het inzicht van "alle heiligen" (ook christenen uit het verleden).

"Om deze reden buig ik mijn knieën voor de Vader van onze Heere Jezus Christus, naar Wie elk geslacht in de hemelen en op de aarde genoemd wordt, opdat Hij u geeft, naar de rijkdom van Zijn heerlijkheid, met kracht gesterkt te worden door Zijn Geest in de innerlijke mens, opdat Christus door het geloof in uw harten woont en u in de liefde geworteld en gefundeerd bent, opdat u ten volle zou kunnen begrijpen, met alle heiligen, wat de breedte en lengte en diepte en hoogte is, en u de liefde van Christus zou kennen, die de kennis te boven gaat, opdat u vervuld zou worden tot heel de volheid van God". (Efeze 3:14-19)

Naast de behoefte om in een sterke christelijke traditie te staan en de historie van de school zijn er nog andere redenen waarom we ook voor de toekomst vast willen houden aan de benaming "Reformatorische school".

Het genoemde artikel 23 staat in de politiek geregeld onder druk. Tegenstanders van bijzonder onderwijs willen het liefst dat dit artikel geschrapt wordt. Juist in zo'n situatie is het van belang naar buiten uit te stralen dat de Reformatorische school bestaansrecht heeft. Dat Reformatorisch onderwijs een positieve bijdrage levert aan de maatschappij. En dat dit ook werkt met een open toelatingsbeleid.

Een andere reden. Het is niet vanzelfsprekend dat op een christelijke school daadwerkelijk invulling gegeven wordt aan de christelijke identiteit. Op de Prins Mauritschool willen we de identiteit niet beperken tot algemene normen en waarden. We willen leerkrachten voor de klas die een levende relatie met God kennen, de Bijbel erkennen als het Woord van God en dit ook uitstralen naar de leerlingen. Het gebed en het Bijbellezen moet zichtbaar zijn in de dagelijkse praktijk op school. Om ons te onderscheiden van "algemene" pc-scholen is het goed vast te houden aan de benaming "Reformatorische school".

In een bloeiperiode van de Nederlandse kerk zijn op de Nationale Synode van Dordrecht (1618-1619) de Heidelberger Catechismus, de Nederlandse Geloofsbelijdenis en de Dordtse leerregels aanvaard als geschriften waarin de hoofdpunten van het christelijk geloof samengevat staan:

- Door persoonlijk geloof mag een gelovige zich eigendom weten van de Zaligmaker
- In het licht van Gods wet is het gevolg van de zonde het oordeel van God
- Er is verlossing door de Middelaar en God-Mens Jezus Christus; Zijn lijden, sterven, opstanding en hemelvaart.
- Om hier deel aan te hebben is oprecht geloof nodig in God de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, de gemeenschap der heiligen, de opstanding uit de dood, en het eeuwige leven.
- Christenen mogen leven in dankbaarheid, dit wordt zichtbaar in bekering, gebed en (in alle gebrokenheid) een leven conform Gods wet.
- God is te kennen door de schepping, maar vooral door Zijn Woord: in de Bijbel openbaart God wie Hij is, namelijk een God van liefde.
- God staat boven de tijd: Hij is almachtig en regeert deze wereld

- De erfzonde, Gods verkiezing en de verantwoordelijkheid van de mens
- De rechtvaardigmaking en het hogepriesterschap van Christus.

Deze onderwerpen uit de Bijbel, zoals opgenoemd in de Reformatorische Belijdenisgeschriften, zijn wezenlijke zaken waar de Prins Mauritschool aan vasthoudt. Daarvan geldt:

"Blijft u echter bij wat u geleerd hebt en waarvan u verzekerd bent, omdat u weet van wie u het geleerd hebt, en u van jongs af de heilige Schriften kent, die u wijs kunnen maken tot zaligheid, door het geloof dat in Christus Jezus is. Heel de Schrift is door God ingegeven en is nuttig om daarmee te onderwijzen, te weerleggen, te verbeteren en op te voeden in de rechtvaardigheid, opdat de mens die God toebehoort, volmaakt zou zijn, tot elk goed werk volkomen toegerust" (2 Timotheus 3: 14 – 16).

3) Christelijke identiteit in de breedte

Wanneer we ervoor kiezen vast te willen houden aan de Reformatorische identiteit doen we dat met het oog op de wezenlijke zaken van het christelijk geloof. Die keuze wordt gemaakt vanuit het verlangen en opdracht die hierboven beschreven is. We beseffen dat er binnen het christelijk geloof meer richtingen zijn. De kerkelijke achtergrond van de ouders die kinderen naar de Prins Mauritschool brengen is heel divers.

De uitdaging waar de school voor staat is om enerzijds duidelijk te zijn waar we voor staan op de hoofdzaken, en anderzijds ruimte te geven aan pluriformiteit in bijzaken. Zaken die voor de een heel belangrijk zijn, zijn voor een ander onbekend. Het gaat om verschillen in smaak, gewoonte, gewenning, of zelfs verschil in interpretatie van een bepaalde Bijbeltekst. Zo wordt er onder christenen die de Bijbel serieus nemen nu toch verschillend gedacht over allerlei onderwerpen. Als het niet gaat om een wezenlijk kenmerk van het christelijk geloof waarop een fundamenteel standpunt zou moeten worden ingenomen, geven we op de Prins Mauritschool ruimte aan verschillen op dit soort punten.

Gewoontes en gebruiken die in de loop van de jaren binnen een kerkgemeenschap zijn ontstaan kunnen een positieve bijdrage leveren aan de herkenbaarheid die jonge kinderen nodig hebben. Tegelijk willen we voorkomen dat tradities die niet direct of duidelijk te herleiden zijn aan de Bijbel een belemmering zouden zijn voor kinderen om de wezenlijke zaken te begrijpen. Het vergt wijsheid, bescheidenheid en tact, vooral ook voor de leerkrachten die in de klas met de leerlingen in gesprek zijn over geestelijke zaken, om hier steeds de juiste keuzes in te maken.

"Laat uw woord altijd aangenaam zijn, met zout smakelijk gemaakt, opdat u weet hoe u iedereen moet antwoorden" (Kolossensen 4:6).

De juiste geestelijke houding die we daarin van alle betrokkenen bij de school (bestuur, team en ouders) verwachten is de houding die Paulus schetst:

"De een acht de ene dag boven de andere dag, maar de ander acht al de dagen gelijk. Laat ieder in zijn eigen geest ten volle overtuigd zijn....laten wij dan niet langer elkaar oordelen, maar oordeel liever dit: de broeder geen aanstoot of oorzaak tot struikelen te geven....laten wij dus najagen wat de vrede en de onderlinge opbouw bevordert (Romeinen 14:1-19)

Bovenstaande keus om te gaan voor de hoofdzaken, en ruimte te geven aan verschil van inzicht op bijzaken, is vooral gemotiveerd door de diversiteit op de Prins Mauritschool. Niet alleen de kerkelijke achtergrond onder christelijke ouders/leerlingen op de Prins Mauritschool is heel divers. De hele schoolpopulatie is divers. Het open toelatingsbeleid heeft als consequentie dat er ook veel leerlingen die van huis uit helemaal niet bekend zijn met het christelijk geloof. Ook die leerlingen zijn welkom, ook die leerlingen willen we "bedienen" met het Woord van God, vanuit de opdracht en het verlangen zoals in de inleiding verwoord is.

Het is de uitdaging van de school om het Bijbels onderwijs zo vorm te geven dat enerzijds ouders/leerlingen met een Reformatorisch/kerkelijke achtergrond zich thuis voelen en, ook op het punt van identiteit, toegerust worden in kennis en inzicht. Anderzijds is de school missionair gericht en willen we evengoed dat ouders/leerlingen die van huis uit niets met het christelijk geloof hebben bereiken met het evangelie, zodanig dat de boodschap hen aanspreekt en leidt tot verlangen naar meer.

"Jezus echter riep die kinderen tot Zich en zei: Laat de kinderen tot Mij komen en verhinder hen niet, want voor zodanigen is het Koninkrijk van God" (Lukas 18:16)

4) Kinderen uit Reformatorische/christelijke gezinnen

Veel christelijke ouders leggen in hun kerk, bij de doop van hun kind, de belofte af om hun kind naar hun vermogen te onderwijzen of te helpen onderwijzen in de christelijke leer. De Prins Mauritschool wil daarop aansluiten door kinderen kennis, inzicht, vaardigheden en een juiste houding bij te brengen m.b.t. het christelijk geloof. Het is onze overtuiging dat de genoemde mix in populatie meerwaarde heeft en vormend is voor de Reformatorische kinderen. We zijn ervan overtuigd dat de persoonlijkheid van jonge kinderen het beste gedijt bij duidelijkheid en eenduidigheid. Heel belangrijk daarbij is de eenheid tussen hetgeen thuis geleerd wordt en wat op school geleerd wordt. Op hoofdzaken is dat ook de praktijk op de Prins Mauritschool. De veilige bedding op het gebied van de christelijke identiteit wordt geborgd door de leerkracht die de regie houdt, als ook een deel van de leerlingen de identiteit van huis uit kent. Door aandacht voor Bijbelkennis, Bijbelstudie en kerkgeschiedenis krijgen kinderen een stevige basis mee, die aansluit bij hetgeen ze thuis en in de kerk leren.

Tegelijk geldt: het hoort evengoed bij de vorming van deze kinderen om kennis te maken met verschillende tradities en inzichten binnen het christelijk denken, en daarbuiten. De school is voor kinderen de poort naar de maatschappij: een veilige omgeving, maar meer naar buiten gericht dan de veiligheid van het gezin. De in geestelijke opzicht basale vragen die niet-christelijke kinderen soms stellen kunnen misschien even schudden aan de vanzelfsprekendheden die bij christelijke kinderen thuis zelden of nooit ter discussie staan. Maar onder goede leiding van een gelovige leerkracht kunnen antwoorden op dit soort vragen juist ook die christelijke kinderen versterken en verder helpen. De weerbaarheid van kinderen om later in de maatschappij te staan wordt op deze wijze vergroot.

Een groot voordeel van het open toelatingsbeleid en de gemixte populatie voor Reformatorische kinderen is dus dat dit deel van de vorming op heel natuurlijke wijze gestalte krijgt. Sneller dan op een school waar iedereen in dezelfde kerk komt, wordt in de gesprekken en bij de Bijbellessen duidelijk waar het om gaat.

"U bent het licht van de wereld. Een stad die boven op een berg ligt, kan niet verborgen zijn. En ook steekt men geen lamp aan en zet die onder de korenmaat, maar op de standaard, en hij schijnt voor allen die in het huis zijn. Laat uw licht zo schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken zien en uw Vader, Die in de hemelen is, verheerlijken" (Mattheus 5:14-16)

5) Kinderen zonder christelijke achtergrond

Het open toelatingsbeleid met als consequentie de aanwezigheid van kinderen die van huis uit weinig met het christelijk geloof hebben wordt door ons gezien als een doel waar we ons op richten. We zijn ervan overtuigd dat christelijk onderwijs, geworteld in de stevige Reformatorische traditie, enorme meerwaarde heeft. Meerwaarde die in het leven van jonge mensen van eeuwigheidswaarde kan zijn, als de Heilige Geest via de weg van de Bijbelvertellingen, samen zingen, samen bidden geloof in het hart van kinderen werkt. Als kinderen (en wellicht ook ouders) verlangen krijgen naar God en hun vertrouwen in Christus gaan stellen doordat ze op de basisschool binnen de invloedssfeer van Gods Koninkrijk zijn, of doordat ze met christelijke vriendjes spelen en zodoende in aanraking komen met de christelijke normen en waarden in de christelijke gezinnen.

"Want de liefde van Christus dringt ons, die tot dit oordeel gekomen zijn: als Eén voor allen gestorven is, dan zijn zij allen gestorven....God was het namelijk Die in Christus de wereld met Zichzelf verzoende, en aan hen hun overtredingen niet toerekende; en Hij heeft het woord van de verzoening in ons gelegd. Wij zijn dan gezanten namens Christus, alsof God Zelf door ons smeekt. Namens Christus smeken wij: laat u met God verzoenen" (2 Korinthe 5:14-20).

De Prins Mauritschool is daarmee een geweldige kans om het verschil te maken in het leven van jonge kinderen. Veel Nederlanders geloven dat de mens een toevallig product van evolutie is, en dat met de dood alles ophoudt. Dat kan bij kinderen een gevoel van zinloosheid en leegte geven. Hiertegenover kan op school duidelijk gemaakt worden dat God de Schepper is, dat ieder mens daarom waardevol is in Zijn ogen, en dat Hij een doel en een plan heeft met ieder mens. Het morele besef wordt bij veel kinderen vooral gevormd door filmmakers en tv-programma's. Op de Prins Mauritschool mogen kinderen leren wat God in Zijn geboden van mensen vraagt, en welke vrucht van de Geest Hij in ons leven wil zien. Tegenover het doorgeslagen individualisme in onze maatschappij kan op school het belang van de gemeenschap en het omzien naar de naaste centraal staan. Tegenover een negatieve houding ten opzichte van onze regering en gezag in het algemeen, leren we de kinderen respect voor de overheid en gezag. Vanuit liefde laten we kinderen zien dat het juist de regels zijn die voor een werkbare sfeer zorgen. Als er gezag is, is er ruimte voor gezelligheid en een situatie waar niet het "recht van de sterkste" geldt. Veel kinderen worden op een onoverzichtelijk dwaalspoor gezet door voortdurende druk vanuit de commercie en de veelheid aan informatie op het internet. De school heeft de mooie uitdaging om kinderen kapstokken aan te reiken om alles wat op hen af komt een plek te geven; zodat zij de werkelijkheid kunnen ordenen vanuit een christelijke wereldbeschouwing.

Bij dit alles zoeken de leerkrachten optimaal naar raakvlakken met hetgeen de kinderen van huis uit gewend zijn en/of geloven.

Het is ons verlangen kinderen op te voeden en te vormen tot zelfstandige persoonlijkheden die vanuit een christelijke overtuiging hun plek gaan innemen in de maatschappij. De school wil daarom volop in de maatschappij staan, en toch tegendraads zijn op de punten waar het om gaat (de contrasterende gemeenschap). We willen ons niet onnodig vervreemden van hetgeen leeft in onze maatschappij, maar wel het verschil maken. We staan wel in de wereld, maar zijn niet van de wereld.

Hoe het in de praktijk zichtbaar is

6) De principes van Gods koninkrijk

"En nu blijven geloof, hoop en liefde, deze drie, maar de meeste van deze is de liefde" (I Korinthe 13:13).

Het is ons verlangen dat liefde de drijvende kracht is achter ons doen en laten op school. Dat de liefde van God merkbaar en voelbaar is onder alle betrokkenen bij de school. Uiteindelijk en vooral is al ons werk erop gericht dat kinderen Gods liefde gaan ervaren, en Hem daardoor ook gaan liefhebben met heel hun hart, gevoel en verstand.

Het christelijk geloof doortrekt het hele curriculum. Er zijn allerlei manieren om ook buiten de les "Bijbelse Geschiedenis" het geloof in de lessen te integreren. Daarin willen we niet "overspannen" zijn door te pas en te onpas overal de Bijbel bij te halen. Maar als de gelegenheid zich aandient verzuimen we niet die aan te grijpen.

De normen en waarden die we in de school hanteren komen ter sprake in de lessen Bijbelse Geschiedenis, de maandvieringen en de lessen "Sociaal Emotionele Ontwikkeling". De geboden en richtlijnen voor het leven die God ons geeft zijn leidend. We zien de school als een gemeenschap waarin de Bijbelse normen en waarden zichtbaar en merkbaar zijn, waarbij leerlingen binnen de invloedssfeer van de Heilige Geest, en zodoende gevormd worden. We versterken deze gemeenschapszin o.a. door de vieringen. We komen per maand bij elkaar met een aantal groepen tegelijk om over een Bijbels thema na te denken. We vieren de heilsfeiten/christelijke feestdagen.

Zo verwachten we dat de kleding van leerlingen en leerkrachten passend is bij de identiteit, en spreken we leerlingen en elkaar er ook op aan als dat niet zo is. Bij de keuze van methodes, het kiezen van thema's voor de kinderboekenweek, en het inkopen van leesboeken zijn we kritisch, en bekijken we of de gekozen thematiek niet strijdt met onze identiteit. We zijn alert op groepsprocessen en waken ervoor dat kinderen niet gepest of buitengesloten worden. We leren de kinderen de eigenschappen van de ander te respecteren. Bij de lessen seksuele vorming leren we dat dit thuishoort in het huwelijk, leren we dat God niet wil dat mensen losse seksuele contacten hebben, respecteren we het lichaam en wijzen we op het belang dit zuiver te bewaren. Als identificatiefiguren voor de kinderen geven we als leerkrachten het goede voorbeeld in de manier waarop we met elkaar als collega's omgaan. We hebben aandacht voor het individu, maar leren de kinderen ook zich verantwoordelijk te voelen voor het belang van de gemeenschap. Liefde tot de medemens betekent ook dat kinderen zich leren inzetten voor de medemens; daarom zijn er geregeld acties op de Prins Mauritschool voor goede doelen.

7) Spreken over geloofszaken

"Daarom houden ook wij niet op, vanaf de dag dat wij het gehoord hebben, voor u te bidden en te smeken dat u vervuld mag worden met de kennis van Zijn wil, in alle wijsheid en

geestelijk inzicht, zodat u wandelt op een wijze de Heere waardig, Hem in alles behaagt, in elk goed werk vrucht draagt en groeit in de kennis van God" (Kolossensen 1:9,10)

"Want allen hebben gezondigd en missen de heerlijkheid van God, en worden om niet gerechtvaardigd door Zijn genade, door de verlossing in Christus Jezus". (Romeinen 3:23,24)

Een belangrijk kenmerk van de Bijbel en het Reformatorisch belijden is dat niet afstandelijk over geloof gesproken wordt, maar juist heel persoonlijk. Kinderen worden in de Bijbel herhaaldelijk aangesproken als volledig bij de gemeente van God behorend. De Bijbel spreekt over melk en vast voedsel, de eerste beginselen van het geloof en geestelijke groei. Tegelijk leert de Bijbel ook dat mensen, inclusief de kinderen, van nature zondig zijn, en dat bekering en oprecht geloof in Jezus Christus als Verlosser van zonden nodig is.

Dit alles moet de manier waarop in de klas over geloofszaken gesproken wordt stempelen.

Leerkrachten dienen in de klas te spreken over geloof als een concreet mogelijke en bereikbare realiteit in het leven van de kinderen in de klas. In ons spreken ligt het accent op de liefde van God en het verlossingswerk wat Hij volbracht heeft, waar mensen gelovig hun vertrouwen op mogen stellen. Gods genade gaat uit naar alle mensen, maar niet iedereen krijgt daar uiteindelijk automatisch of vanzelfsprekend deel aan. Vanuit het besef dat ieder mens volledig afhankelijk is van Gods genade, spreken we niet over geloof alsof dat afhankelijk zou zijn van allerlei voorwaarden, zoals het doen van allerlei goede werken of het beschikken over voldoende zondebesef. In de praktijk groeien zondebesef en geloof vaak samen op. Het gesprek over deze zaken in de klas moet evenwichtig, in dezelfde "geest" als in de Bijbel beschreven staat, zijn. De ernst van de zonde, de oproep tot bekering en de genade van God die nodig is om te geloven staan centraal, evenals de liefde van God voor alle mensen, het plan wat God met ieders leven heeft, het volbrachte werk van Christus waar mensen in geloof zekerheid aan mogen ontleen, en de mogelijkheid, door Gods Geest concrete realiteit gemaakt, van geloofsgroei en het dragen van vrucht.

Ons verlangen is dat kinderen op deze wijze gedurende hun basisschooltijd geestelijk gevormd worden. Voor het ene kind zal het een eerste geloofsstap zijn, voor een ander kind geloofsgroei, en er zullen kinderen zijn die het Evangelie innerlijk naast zich neerleggen. We maken op school geen onderscheid, nemen iedereen serieus, hebben respect voor elkaars opvatting, en spreken zoveel als mogelijk naar beste kunnen overeenkomstig de Bijbel.

8) Persoonlijk geloof van de leerkrachten

Christelijk onderwijs staat of valt met degene die voor de klas staat. De christelijke leerkracht is mede-opvoeder, gezagsdrager en identificatiefiguur voor de leerlingen. Met name op dit laatste punt zien we de Bijbelse roeping om kinderen op te roepen tot navolgers:

"Wees met elkaar mijn navolgers, broeders, en houd het oog gericht op hen die zó wandelen, zoals u ons tot een voorbeeld hebt" (Filippensen 3:17).

Daarom verwachten we van personeel dat werkzaam is op de Prins Mauritschool dat de christelijke identiteit van de school met hart en ziel gedeeld wordt. Bij de werving van nieuwe leerkrachten wordt met name geadverteerd in christelijke/reformatorische kranten en tijdschriften. Bij sollicitatiegesprekken, waar ook altijd een bestuurslid bij betrokken is, zijn de identiteit van de school, het persoonlijk geloof van de leerkracht en de wijze waarop de

leerkracht zijn/haar geloof uit wil dragen aan kinderen belangrijke gespreksonderwerpen. We vragen aan de leerkracht of hij/zij van harte gelooft in de Here Jezus Christus als Verlosser van zondaren, of de Bijbel gelezen wordt als het Woord van God en richtsnoer voor het leven, of hij/zij belijdend lid en actief betrokken is bij een kerkelijke gemeente. Daarbij zoeken we de grens in de persoonlijke overtuiging, door alle kerkmuren heen, en vragen we of de kandidaat kan instemmen met de beginselverklaring Missie Nederland (zie bijlage)

Van leerkrachten wordt verwacht dat zij actief een bijdrage leveren aan de identiteit van de school. Dat gebeurt o.a. door het verzorgen van een weekopening op maandag, waarop het team bij elkaar komt om met Bijbellezen en gebed de week te openen. Door ons werk geregeld aan God op te dragen in het gebed, persoonlijk of samen voorafgaand aan een vergadering. Of door deelname in een identiteit gerelateerde werkgroep, zoals het verzorgen van een kerstviering, pinksterviering, paasfeest of maandviering. De gezamenlijk gedragen visie op christelijk onderwijs op de Prins Mauritschool is een geregeld terugkerend onderwerp op teamvergaderingen of studiedagen. We willen elkaar als team blijvend versterken op de identiteit door gebedspunten te inventariseren, persoonlijke zaken durven te benoemen bij elkaar – in kleine groepen, elkaar ruimte te geven om te kunnen groeien in het voorgaan/praten over het geloof.

Vanzelfsprekend zijn er zoals in elke organisatie ondanks een duidelijk gezamenlijk gedragen visie onderlinge verschillen tussen teamleden. Soms zijn er ook stevige meningsverschillen, bijvoorbeeld over genoemde subculturele invulling van identiteitszaken, de benadering van kinderen of onderwijskundige inzichten. Als dit voorkomt is het belangrijk met elkaar in gesprek te gaan en in gesprek te blijven. Elkaar te blijven respecteren ondanks de verschillen en te blijven zoeken wat samenbindt. Van personeel werkzaam op de Prins Mauritschool mag de nederige houding die Paulus schetst verwacht worden:

"Doe niets uit eigenbelang of eigendunk, maar laat in nederigheid de een de ander voortreffelijker achten dan zichzelf" (Filippenzen 2:3)

We hechten aan open en eerlijke communicatie, en spreken ons uit tegen roddel. Rekening houdend met verschil in karakter en beleving mag van elke leerkracht die op onze school werkzaam is verwacht worden dat hij of zij met kinderen, ouders en collega's vrijmoedig spreekt over het geloof.

"Als u met uw mond de Heere Jezus belijdt en met uw hart gelooft dat God Hem uit de doden heeft opgewekt, zult u zalig worden. Want met het hart gelooft men tot gerechtigheid en met de mond belijdt men tot zaligheid... Want ieder die de Naam van de Heere zal aanroepen, zal zalig worden. Hoe zullen zij dan Hem aanroepen in Wie zij niet geloven? En hoe zullen zij in Hem geloven van Wie zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij horen zonder iemand die predikt?" (Romeinen 10:11,14)

9) Helderheid bij inschrijving

"Laat uw woord ja ja zijn en uw nee nee" (Mattheüs 5:37)

Een open toelatingsbeleid mag niet leiden tot verwatering van de identiteit. Daarom is het uitermate belangrijk dat de Prins Mauritschool helder communiceert naar buiten over de identiteit. Als ouders een geschikte school voor hun kind zoeken, moet op de website, in de

schoolgids, in het schoolplan en liefst ook in de manier waarop andere ouders over de school spreken duidelijk zijn dat het een christelijke school is, en dat kinderen hier dagelijks mee te maken krijgen.

Voorafgaand aan de inschrijving van kinderen op de school vindt daarom altijd een gesprek plaats tussen ouders en directie, waarin de christelijke identiteit het belangrijkste onderwerp is. Ouders dienen op het inschrijfformulier te ondertekenen dat zij er mee instemmen dat hun kind christelijk onderwijs ontvangt en de lessen Bijbelse geschiedenis respectvol bijwoont. Als op dit punt later in de schoolloopbaan problemen zouden ontstaan zal de leerling en hierop worden aangesproken. In het uiterste geval zal, na gesprekken met ouders en de leerling, blijvend verschil van inzicht op dit punt ook moeten leiden tot schorsing of verwijdering van school.

10) De Bijbelles en Bijbellezen

"Daarom zult u de HEERE, uw God, liefhebben met heel uw hart, met heel uw ziel en met heel uw kracht. Deze woorden, die ik u heden gebied, moeten in uw hart zijn. U moet ze uw kinderen inprenten en erover spreken, als u in uw huis zit en als u over de weg gaat, als u neerligt en als u opstaat" (Deuteronomium 6:6,7).

De Bijbel is het Woord van God; het is Gods verlangen dat Zijn Woorden in ons hart zijn. Daarom is een getrouwe vertaling belangrijk om dit Woord van God ook als zodanig tot kinderen te laten komen. Op de Prins Mauritschool kiezen we voor de (Herziene) Statenvertaling als leidende vertaling. Deze vertaling is in veel Reformatorische kerken gangbaar, zodat lezen uit deze vertaling op school de herkenbaarheid met hetgeen thuis en in de kerk gelezen wordt bij christelijke kinderen bevordert.

Naast getrouwheid aan de grondtekst is het evenzeer belangrijk dat de kinderen Gods Woord ook begrijpen in de taal (de manier van spreken) waarin zij geboren zijn. Dit geldt vooral ook als kinderen die van huis uit niet met de Bijbel bekend zijn deze Bijbel zelfstandig gaan lezen. Zodat de Heilige Geest via de Bijbel tot het hart kan spreken. Het belang hiervan werd duidelijk op de Pinksterdag:

"En zij werden allen vervuld met de Heilige Geest en begonnen te spreken in andere talen, zoals de Geest hun gaf uit te spreken. Nu woonden er Joden in Jeruzalem, godvrezende mannen uit alle volken die er onder de hemel zijn. Toen dan dit geluid klonk, kwam de menigte samen en raakte in verwarring, want ieder hoorde hen in zijn eigen taal spreken. En zij waren allen buiten zichzelf en verwonderden zich, en zij zeiden tegen elkaar: Zie, zijn het niet allen Galileeërs die daar spreken? En hoe kunnen wij hen dan horen, eenieder in onze eigen taal, waarin wij geboren zijn?" (Handelingen 2:4-8)

De leerkracht heeft de belangrijke rol om het Woord van God zodanig uit te leggen, toe te passen en te verduidelijken dat kinderen het begrijpen. Om als het ware "naast het kind" te gaan zitten, op de golflengte van het kind te komen, om over de bedoeling van de Bijbeltekst te spreken.

"En Filippus snelde ernaartoe, hoorde hem de profeet Jesaja lezen en zei: Begrijpt u ook wat u leest? Maar hij zei: Hoe zou ik dat kunnen, als niemand mij de weg wijst? (Handelingen 8:30,31)

Dichtbij de grondtekst blijven en begrijpelijke taal spreken zijn beiden belangrijk. Het gebruik van Parafrasevertalingen naast de Herziene Statenvertaling is daarom als hulpmiddel ook toegestaan. Bij het verlaten van de Prins Mauritschool in groep 8 krijgen alle leerlingen een Bijbel mee naar huis. Leerlingen/ouders kunnen daarbij dan kiezen uit een aantal (door de school bepaalde) vertalingen.

We vinden het belangrijk dat leerlingen een aantal Bijbelteksten uit het hoofd leren. We kiezen daartoe een aantal teksten die kinderen in diverse situaties in het leven, of bij geloofsvragen, steun kunnen bieden. Deze teksten komen aan de orde op de maandvieringen, komen op de nieuwsbrief zodat ouders en leerlingen er thuis over kunnen spreken, en worden herhaald/besproken in de klas, We vinden het ook belangrijk dat leerlingen zelfstandig de Bijbel leren lezen. Daarom is er ook aandacht voor de samenstelling van de Bijbel, de vaardigheid iets op te zoeken in de Bijbel, de volgorde van de Bijbelboeken etc. Met name in de bovenbouw wordt ook klassikaal aan Bijbelstudie gedaan door vanuit een onderwerp verschillende teksten met elkaar te vergelijken.

Bijbelse Geschiedenis heeft dagelijks een vaste plek op het rooster, en deze les wordt zoveel als mogelijk aan het begin van de dag gegeven. De bedoeling is dat alle kinderen deze lessen krijgen, en dat het kunnen bijwonen van de Bijbelles voorrang krijgt boven andere zaken (Remedial teaching, plusklas, etc.). We hanteren een methode, zodat de Bijbelverhalen volgens een doordacht systeem verspreid worden over de schooljaren, en leerkrachten een duidelijke leidraad hebben om de les vorm te geven. De gekozen methode moet Bijbelgetrouw zijn en passen bij de verschillende doelgroepen van de school. Zoals bij elk vakgebied stimuleren we dat leerkrachten ook bij het vertellen van Bijbelverhalen boven de methode staan. Met inachtneming van de in de methode gekozen spreiding van de Bijbelverhalen staat het leerkrachten vrij om ook andere hulpmiddelen in te zetten. Het heeft de sterke voorkeur dat de leerkracht Bijbelverhalen vertelt in plaats van voorleest. Een goede vertelling vergt weliswaar meer voorbereiding, maar komt doorgaans veel krachtiger binnen in de belevingswereld van kinderen.

11) Kerkgeschiedenis

"Denk aan Zijn wonderen, die Hij gedaan heeft, aan Zijn tekenen en de oordelen van Zijn mond...Hij denkt aan Zijn verbond voor eeuwig, aan de belofte die Hij gedaan heeft, tot in duizend generaties" (Psalm 105:5,8)

In de groepen 7 en 8 worden per leerjaar 11 Bijbellessen ingevuld met een onderwerp uit de kerkgeschiedenis. De gekozen onderwerpen zijn:

Groep 7	Groep 8
Kerk in de wereld / apostelen	Keizer of Paus Hildebrand / Gregorius
Verwoesting van Jeruzalem / Titus	Kloosterleven Bernard van Clairveaux
Christenvervolging (Nero, Justinus, Ignatius)	Voorlopers op hervorming Johannes Hus, John Wycliff
Christenvervolging (Polycarpus, Blandina, Perpetua)	Reformatie Calvijn

Christenvervolgung – de ondergrondse kerk	Christenvervolgung Bartholomeusnacht
Constantijn de Grote	Christenvervolgung John Knox
Augustinus	Dordtse Synode 1618-1619 Ds. Bogerman
Willibrord / Patrick van Ierland	Engeland John Bunyan
Bonifatius Ansgar	Zending in de 19 ^e eeuw Mary Jones, Hudson Taylor, William Carey
Kruistochten Godfried van Bouillon	Zending 21 ^e eeuw MAF, zendingsgenootschappen
Hervormingsdag: Maarten Luther, Lutherlied vers 2	Hervormingsdag: Guido de Bres (Lutherlied vers 4)

12) Vieringen

"Deze dag moet voor u een gedenk dag worden. U moet hem vieren als een feest voor de HEERE. U moet hem vieren als een eeuwige verordening, al uw generaties door" (Exodus 12:14).

Belangrijk onderdeel van het geloofsleven zijn de vieringen. Jaarlijks vieren de meeste christenen de belangrijkste gebeurtenissen die te maken hebben met het christelijk geloof. Met Pasen vieren we het sterven en de opstanding van Jezus Christus. Met Pinksteren vieren we de uitstorting van de Heilige Geest. Met Kerst vieren we de menswording van God, de geboorte van Jezus Christus in Bethlehem.

Op de Prins Mauritschool streven we ernaar kinderen optimaal te betrekken bij de vieringen, door hen ook een rol te geven bij de viering; het opzeggen van een tekst, zingen van liederen of het maken van muziek. De gebeurtenissen die we vieren zijn gewichtige zaken waar we met respect bij stil willen staan. Tegelijk vieren we deze gedenkdagen echt als een feest, met de kenmerken van een feest, waar de blijdschap over hetgeen God gedaan heeft centraal mag staan en door kinderen ervaren mag worden.

Naast Pasen, Pinksteren en kerst houden we maandelijks maandvieringen op school. Bij deze vieringen versterken we de onderlinge band door met meerdere groepen tegelijk samen te komen. Er wordt gezongen, de leerkracht gebruikt een aansprekend voorbeeld om een onderwerp uit de Bijbel te verduidelijken, er wordt een Bijbeltekst aangeleerd, dejarige leerlingen worden toegezongen, en soms wordt een leerling die iets speciaals meegemaakt of gedaan heeft in de schijnwerpers gezet.

13) Het gebed

"Wees in geen ding bezorgd, maar laat uw verlangens in alles, door bidden en smeken, met dankzegging bekend worden bij God" (Filippenzen 4:6)

Het gebed tot God neemt een centrale plaats in op de Prins Mauritschool. Bestuursleden en leerkrachten dragen hun bijeenkomsten en vergaderingen biddend op aan God, vragend om Zijn onmisbare zegen. Er wordt gebeden voor de school, voor bestuur en team, voor de kinderen, voor ouders. Ook leren we de kinderen bidden. Kinderen worden uitgedaagd en gestimuleerd gebedsonderwerpen aan te dragen in de klas, of zelf hardop te bidden. De Here Jezus leerde Zijn discipelen via het Onze Vader welke structuur en inhoud ons gebed mag hebben. Ook is er een gebedsgroep van enkele ouders, die geregeld voor de school bidt.

14) Zingen van psalmen, lofzangen, geestelijke liederen

"Laat het woord van Christus in rijke mate in u wonen, in alle wijsheid; onderwijs elkaar en wijs elkaar terecht, met psalmen, lofzangen en geestelijke liederen. Zing voor de Heere met dank in uw hart" (Colossenzen 3:16)

In de statuten van de school staat vermeld dat op de Prins Mauritschool psalmen in de berijming van 1773 gezongen worden. We kiezen ervoor een aantal psalmen in deze oude berijming op te nemen in het repertoire en deze vaak terug te laten komen, zodat deze psalmen daadwerkelijk beklijven bij de leerlingen (zie bijlage). Dit heeft de voorkeur boven het korttijdelijk uit het hoofd leren en overhoren van een heel groot aantal psalmverzen. Naast de berijming van 1773 worden ook psalmen in andere berijmingen gezongen, zodat de christelijke kinderen die op de Prins Mauritschool komen zoveel mogelijk herkenning hebben met de manier waarop in de verschillende kerken waar zij komen gezongen wordt.

Naast psalmen streven we naar een evenwichtige afwisseling met lofzangen en geestelijke liederen. Op school zijn bundels "Op Toonhoogte" beschikbaar. Dit repertoire kan steeds uitgebreid worden met nieuwe liederen. Van de leerkrachten verwachten we dat kritisch gekeken wordt of de gekozen liederen passen bij de school. Richtlijnen hierbij zijn dat ook inhoudelijk voor afwisseling gezorgd wordt (liederen over allerlei facetten van het geloofsleven, niet eenzijdig), het taalgebruik past bij de leeftijdsfase van het kind (bij jonge kinderen: korte zinnen, kleine coupletten), en eerbied voor God de grondhouding is van het lied.

Het zelf begeleiden van liederen met een instrument wordt gestimuleerd. Het gebruik van een cd of youtube is toegestaan, maar heeft doorgaans als nadeel dat kinderen minder goed meezingen. We streven naar een schoolspecifiek liedrepertoire, waarbij liederen geregeld herhaald worden zodat kinderen ze zich eigen kunnen maken. Bij voorkeur wordt voor dit repertoire afstemming gezocht met de kinderclubs uit de kerken.

Bijlage 1 Beginselverklaring Missie Nederland

- a. de eenheid van God, van eeuwigheid bestaande in drie Personen: de Vader, de Zoon en de Heilige Geest;
- b. de soevereiniteit van God de Vader in de schepping, voorzienigheid, openbaring en voleinding;
- c. onze Heere Jezus Christus, God in het vlees geopenbaard, geboren uit een maagd, Zijn zondeloos leven, Zijn goddelijke wonderen, Zijn plaatsvervangend en verzoenend sterven, Zijn lichamelijke opstanding en hemelvaart, Zijn werk als Middelaar en Zijn persoonlijke wederkomst in macht en heerlijkheid;
- d. de goddelijke inspiratie van de Heilige Schrift en daaruit voortvloeiend haar betrouwbaarheid en hoogste gezag in alle zaken van geloof en leven; er is geen dwaling in al wat zij verklaart;
- e. de universele en algemene zondigheid en schuld van de gevallen mens, die hem onderwerpen aan Gods toorn en veroordeling;
- f. de verlossing van de zondaar door het vergoten bloed van Jezus Christus, Gods Zoon en Zijn rechtvaardiging uit genade, niet door werken maar door het geloof in Hem;
- g. de lichamelijke opstanding van de doden; van de gelovigen tot het eeuwige leven en van degenen, die verloren gaan, ten oordeel;
- h. het werk van God de Heilige Geest, die het verstand verlicht, de wedergeboorte werkt en in de gelovige woont, waardoor deze in staat wordt gesteld een heilig leven te leiden en te getuigen en te werken voor de Heere Jezus Christus;
- i. het priesterschap van alle gelovigen, die tezamen de universele gemeente vormen, het lichaam van Christus waarvan Hij het hoofd is en die krachtens Zijn bevel gehouden is het evangelie in de hele wereld te verkondigen.

Verklaring

Ondergetekende:

Adres:

Postcode en woonplaats:

Verklaart

1. kennis te hebben genomen van de grondslag, de doelstellingen en de hieruit afgeleide missie van de Stichting Reformatorisch onderwijs, gevestigd te Delft, waarvan uitgaat de Prins Mauritschool, zoals verwoord in de beginselverlaring Missie Nederland
2. de onder 1. bedoelde grondslag, doelstelling en missie te onderschrijven en bereid te zijn, naar het oordeel van het bestuur en de schoolleiding van de school, zelf hieruit te leven en dit voor te houden aan allen die betrokken zijn bij de school,
3. bereid te zijn in het onderling functioneren vanuit een liefdevolle houding te reflecteren en indien nodig, zich te laten corrigeren, wat betreft levenswandel en werkhouding volgend uit de punten 1 en 2,
4. bereid te zijn mee te werken aan nascholingstrajecten in verband met het kwaliteitsstreven zoals geformuleerd in de missie van onze school.

Delft
(Plaats)

.....
(Datum)

.....
(Handtekening)

Bijlage 2 Psalmenrooster

De lijn die we volgen:

- Er wordt maandelijks een nieuwe psalm aangeleerd. Daarbij hanteren we onderstaand rooster. Iedere leerkracht draagt er zorg voor dat zijn/haar klas deze psalm aanleert, in de juiste berijming.
- In het rooster kun je ook zien welke psalmen in voorgaande jaren aangeleerd zijn bij jouw groep. Het is de bedoeling dat je in een maand de voorgaande psalmen van die maand een keer terug laat komen. In de eerste jaren zal het er op neerkomen dat de kinderen de betreffende psalm misschien nog niet kennen, naarmate we het rooster langer gebruiken zullen de geselecteerde psalmen steeds beter bekend raken.
- Dit rooster is een "minimum". Wie vaker psalmen wil zingen kan dat natuurlijk naar hartenlust doen.

Naast psalmen streven we naar een evenwichtige afwisseling met lofzangen en geestelijke liederen. Op school zijn bundels "Op Toonhoogte" beschikbaar. Dit repertoire kan steeds uitgebreid worden met nieuwe liederen. Van de leerkrachten verwachten we dat kritisch gekeken wordt of de gekozen liederen passen bij de school. Richtlijnen hierbij zijn dat ook inhoudelijk voor afwisseling gezorgd wordt (liederen over allerlei facetten van het geloofsleven, niet eenzijdig), het taalgebruik past bij de leeftijdsfase van het kind (bij jonge kinderen: korte zinnen, kleine coupletten), en eerbied voor God de grondhouding is van het lied.

Het zelf begeleiden van liederen met een instrument wordt gestimuleerd. Het gebruik van een cd of youtube kan ook, maar heeft doorgaans als nadeel dat kinderen minder goed meezingen. We streven ook bij de geestelijke liederen naar een schoolspecifiek liedrepertoire, waarbij liederen geregeld herhaald worden zodat kinderen ze zich eigen kunnen maken. Geef daarom de liedjes die je in de klas zong bij de groepsoverdracht door aan de volgende leerkracht.

PSALMEN														
Groep	1 en 2	NB/ OB	3	NB/ OB	4	NB/ OB	5	NB/ OB	6	NB/ OB	7	NB/ OB	8	NB/ OB
September	100:1	OB	134:3	OB	113:2	OB	23:1	OB	71:2	NB	84:2	GK	89:7	NB
Oktober	75:1	OB	93:4	OB	131:4	OB	117:1	NB	97:7	OB	138:1	GK	147:6	OB
November	9:1	NB	25:2	NB	146:3	OB	150:1	OB	Luther lied 1		Luther lied 2		Luther lied 4	
December	136:23	OB	48:6	OB	LvZ:5	OB	98:2	NB	LvM: 3	OB	LvS:2	OB	LvZ:1	OB
Januari	121:1	OB	72:11	OB	5:12	NB	87:5	OB	135:3	NB	119:53	OB	GdH:5	OB
Februari	42:1a	OB	133:3	OB	17:3	OB	38:15	OB	52:7	OB	108:1	OB	99:2	NB
Maart	42:1b	OB	2:7	OB	26:12	OB	86:6	OB	67:3	OB	51:1	OB	22:1	NB
April + Volkslied vs1 (vs 6 va gr 5)	116:1	OB	8:1	NB	95:4	OB	139:14	NB	105:3	OB	47:3	OB	68:10	OB
Mei	81:12	OB	66:7	NB	61:3	NB	106:1	NB	96:1	NB	65:1	L	37:2	OB
Juni	79:7	OB	32:6	OB	141:3	NB	143:10	OB	130:4	NB	115:6	GK	34:2	OB

Teksten en instrumentale begeleiding te vinden op:

OB = Oude berijming 1773 <http://www.psalmbboek.nl/psalmen.php>

NB = Nieuwe berijming va 1968

<http://www.denieuwepsalmberijming.nl/nieuws/website-de-nieuwe-psalmberijming-online>

GK = Gereformeerd Kerkboek http://kerkliedwiki.nl/Gereformeerd_Kerkboek/Liedereren

L = Levensliederen download hier een zip bestand met teksten

<http://www.levensliederen.net/>

Bijlage 3 Godsdienstige achtergrond leerlingen

Godsdienstige achtergrond leerlingen Prins Mauritschool	Peildatum 1-10-2016 (totaal: 356)		Peildatum 23-3-2019 (totaal: 398)	
	Aantal leerlingen	Percentage	Aantal leerlingen	Percentage
Reformatorische kerken	186	52	195	49
- Protestantse kerk Nederland	123	35	117	29
- Geref Kerken Vrijgemaakt	35	10	51	13
- Christelijk gereformeerd	12	3	14	4
- Gereformeerde gemeenten	8	2	5	1
- Gereformeerde kerken	5	1	4	1
- Hersteld hervormde kerk	2	1	3	1
- Scotch International Church	1	0	1	0
Evangelische kerken	55	15	74	19
- Evangelisch	30	8	34	9
- Christen	8	2	22	5
- Pinkstergemeente	5	1	7	2
- Volle Evangelie	5	1	6	1
- Doopsgezinde broederschap	2	1	1	0
- Redeemer christian church	2	1	1	0
- Fullgospel mission church	1	0	1	0
- Levend water	1	0	1	0
- VEMK Wateringen	1	0	1	0
Rooms katholiek	15	4	21	5
Orthodox	2	1	4	1
Islam	20	6	20	5
Geen godsdienst	78	22	88	22

De leerlingen van onze school komen voor bijna 70 % uit christelijke gezinnen. Bijna de helft van de leerlingen komt uit een reformatorische kerk (in de volle breedte genomen). Ruim 19 % komt uit een evangelische kerk. Zoals het overzicht laat zien is de kerkelijke achtergrond heel divers. Bijna een derde van de schoolpopulatie hangt een andere of geen godsdienst aan. Een aanzienlijk deel van de leerlingen is dus niet christelijk.

Kleine verschuivingen die we zien in 2019 t.o.v. het vorige meetmoment in 2016:

- Het percentage reformatorische christenen neemt iets af, het percentage evangelische christenen neemt toe.
- Binnen de reformatorische christenen neemt het percentage PKN iets af, het percentage geref vrijgemaakt iets toe.
- Het totaal percentage christelijke kinderen op de Prins Mauritschool blijft vrijwel gelijk (neemt zelfs 1% toe).
- De percentages leerlingen met een islamitische of geen godsdienstige achtergrond blijven ook vrijwel gelijk (islam neemt 1% af).